

"Den lilla frihet jag hade försvann den dagen jag fick mens"

En berättelse från verkligheten om en tjej som blev allt mer begränsad efter att hon fått sin menstruation. Berättelsen har avidentifierats för att skydda personerna.

Den dagen under en skolresa då A fick sin första mens förnekade hon först detta uppenbara faktum. Hon visste vad det var i och med att hennes kusin mensdebuterat, och en faster hade suckat och kommenterat: "Stackars flicka!" När hon förstod vad som hade hänt drabbades hon av ångest, skam och nervositet.

Varför hade jag fått det? Man var ju kvinna nu och det kände jag mig inte alls som! Jag ville inte vara kvinna, jag hatade ju till och med att bli kallad flicka så "kvinna" var ju än svårare att begripa. A berättar vidare att hon grät i tystnad den där dagen då hon stod i duschen och såg blodet rinna nerför benet. "Jag kände mig så otroligt ensam och hopplös om min framtid och mitt liv."

Ingen frihetsutrymme

Det är inte ovanligt att flickor inte på egen hand får köpa bindor. Det är antingen någon annan som gör det eller så får hon göra det när hon är tillsammans med någon i familjen i mataffären. Detta känns som en dubbel förnedring. Att inte själv få köpa bindor och att behöva vara med när hennes bindor rullas fram på bandet i mataffären. Hon är inte längre ett barn, hon är inte längre som sina bröder! Hon hade under sin uppväxt förstått att vara flicka var av mindre värde. "Nu hade jag ju faktiskt sjunkit ännu lägre. Nu hade mina bröder fått ett konkret bevis på att jag faktiskt inte var en av dem." Hon tillhörde alltså "det lägre könet" och skulle nu "skyddas" ytterligare mot det motsatta könet.

När A ser tillbaka på sin tonårstid menar hon att hon försökte klamra sig fast vid sin barndom och ville gärna stanna kvar inom bilden av att vara en "pojkflicka". "Värdet av en "pojkflicka" var i alla fall lite högre än någon som hade fått mens och hade förvandlats till kvinna." Särbehandling på grund av kön Genom att klä sig manligt kunde hon hålla fast identiteten som pojkflicka. Det gav henne en mer värdig självkänsla då andra i hennes omgivning inte kunde kategorisera henne som typisk tjej. "Det gav mig en känsla av hopp och en viss naiv frihet" berättar A. Dessa "pojktigheter" gav henne också medaljer och priser när hon var framgångsrik i olika idrottstävlingar. "Jag fick liksom konkreta belöningar som "kille" men fysiska bestraffningar som "tjej."

Familjens kvinnliga medlemmar trodde att när hon kallades "pojkflicka" skulle A känna sig förnedrad och ta det som ett öknamn. "Men till min förtjusning stärkte detta min självbild och jag kunde distansera mig från kvinnobilden som jag så innerligt och bittert hatade. Denna kvinnobild innebar att jag skulle som flicka/kvinna lyda och aldrig ifrågasätta besluten som togs inom min familj." Besluten skulle accepteras i tystnad, berättar A, och om hon ifrågasatte något fick hon utstå hotelser om egen död och fysiskt våld. Ordväxlingen avslutas alltid med repliken: " För att du är tjej, fatta det någon gång!"

Men A kunde aldrig acceptera detta svar. Sedan ung ålder fanns ett uppror mot all särbehandling på grund av hennes kön.

Diskutera med kollegor eller elever

- Varför tror du en faster suckade och sa "stackars flicka" när kusinen fick sin första mens?
- Varför ville A vara kvar i barndomen?
- Vad är en pojkflicka?
- De kvinnliga medlemmarna i familjen såg "pojkflicka" som ett öknamn. Varför?
- Vad innebär "kvinnobilden"?
- A kunde inte acceptera att bli särbehandlad på grund av hennes kön. Vad tror du händer med A när hon blir vuxen?

